

Manifest kõigile Eestimaa rahvastele.

Eesti rahvas ei ole aastasadade jooksul kaotanud kunagi iseseisvuse järele. Võltselt võlts on temas heitnud salajane lootus, et hoolimata pimedast orjusest ja võõruste rahvaste võigivalt-wolitsusest veel kord Eestis aeg tuleb, mil „kõik piirud kahel otjal sausa lööwad lõkendama“ ja et „kord Kalew koju jõuab omä lastel õune taoma“.

Nüüd on tee aeg käes.

Ennekuulmata rahvaste heitlus on Wene tsaaririigi põhistanud alusteed põhjani purustanud. Me Sarmatia legendiku salutab end häwitaw korralagedus, ähwardades oma alla mätta kõiki rahwaid, kes endise Wene riigi piirides asuwad. Lääne poolt lähenewad Sakhamäa wõdukad wõed, et Wenemäe püandusest omale osa nõuda ja kõige pealt just Balti mere rannamaid oma alla wõtta.

See saatuslik tunnit on Eesti Maapäew kui maa ja rahwa seaduslik esitaja, ühemeelsele otsusele jõudes rahwamolitšuse otjel seiswale Eesti poliitiliste parteidega ja organisatsioonidega, loetades rahwaste enesemääramise õiguse peale, loywitlikuks tunnistanud, Eesti maa ja rahwa taatuse määramiseks järgmisi otustawoid samme astuda:

Eestimaa

tema ajaloolistes ja etnograafilistes piirides, kuulutatakse tänasest peale

iseseiswaks demokraatliselt wabariigiks.

Iseseiswale Eesti wabariigi piiridesse kuuluwad: Harjumäe, Päänemäe, Jämsämäe, Wirumäe ühes Narwa linn ja tema ümbruskonnaga, Tartumäe, Wõrumäe, Wiljandimaa ja Väinumäe ühes Lääne mere laadega — Saare-, Hiilja ja Ruhumäeaga ja teistega, kus Eesti rahwas suuret enamuses põlitseli asumaa. Wabariigi piiride lõpulik kindlaksmääramine Lätimäe ja Wõme riigi piiridäärsetes maakohtades sünnib rahwahäältoimise teel, kui praegune lmasõda lõppenud.

Eestilähendatud maakohtades on ainlamaks kõrgemaks ja korraldawks wõimaks Eesti Maapäewa poolt loodub rahwawõim Eestimaa Väestmiste Komitee näol.

Kõigi naaberiikide ja rahwaste wastu tahab Eesti wabariik täielikku poliitilist erapooletust pidada, ja loodab ühtlasi kindlaste, et tema erapooletus nende poolt niilama ka täieliku erapooletusega wastatakse.

Eesti sõjawägi wähendotakse selle määranil, mis isemise korra alalhoidmiseks tarwilik. Eesti sõjamehed, kes Wene wägedes teeninud, kutsutakse koju ja demobiliseeritakse.

Runi Eesti Ajutaw Kogu, kes üleüldise, otjekohese, salajase ja proportsionalise hääl-

tegnise põhjal kokku astub, maa wõltsemise korra wõpulikult kindlaks määrab, jääb kõik walitsemise ja seaduseandmise wõim Eesti Maapäewa ja selle poolt loodub Eesti Ajutise Wajitšuse kätte, kes oma tegevuses järgmiste juhtimõtete järele peab käima:

1. Kõik Eesti wabariigi kodanikud, usu, rahwuse ja poliitilise liikumise peale wõntamata, telawad ühtlasi kaitset wabariigi seaduste ja kohtute ees.

2. Wabariigi piirides elamatele rahwuslikele wõhemustele, wenelestele, sakslastele, rootslastele, juutidele ja teistele kindlustatakse nende rahwuskultuurilised autonoomia õigused.

3. Kõik kodanikwababused, sõna-, trüki-, usu-, koosolekute-, ühijuste-, liituste ja streikidewababused, niilama liik ja kodanikolde puutumatus prawad kogu Eesti riigi piirides wääramata maksma seaduste alusel, mida walitsus wiibimata peab wõlja töötama.

4. Ajutisele walitsusele tehtakse ülesandeks wiibimata kohtuasutusi sisse seada kodanikube julgeoleku kaitseks. Kõik poliitilised wangid tulewad otjekohese wabastada.

5. Linna- ja maakonna- ja wallaoma walitsuse otustakse kutsuwakse wiibimata oma mägimoldset katkestatud tööd jatkama.

6. Omawalitsuse all seisew rahwamilitš tuleb awastiku korra alalhoidmiseks otjekohese elusse kutsuda, niilama ka kodanikkude enesekaitse organisatsioonid linnades ja maal.

7. Ajutisele walitsusele tehtakse ülesandeks wiibimata seaduseelnõu wõlja töötada maahülmuse, töölisküsimuse, tollus-otjanduse ja rahaotjanduse küsimuste lahendamiseks lalalistel demokraatlistel otustel.

Eestil Sa seised lootusriika tulewiku läwel, kus ja woball ja iseseiswast oma saakut wõib määrata ja juhtida! Uju ehitama oma kodu, kus kord ja õigus walitseks, et olla wõdriiliseks liikmeks kulturarahwaste peres! Kõik kodumaa pojad ja tütreid, ühinegem kui üks mees kodumaa ehitamise pühas töös! Meie ehiwõimete higi ja weri, mis selle maa erli wõlatud, nõuab seba, meie järeletulewad põlweid kohustawad meid selleks.

Su üle Jumol wõlmagu
Ja wõtku rohkesti õnnista,
Mis ilol ette wõtab ja,
Mu kallis Isamaa!

Elagu iseseisew demokraatline Eesti wabariik!

Elagu rahwaste rahu!

Eesti Maapäewa Wanemate
Nõutogus.

Juhtkiri

Armas lugeja

Kätte on jõudnud minu viimane Objektiiv number. Need kolm aastat siin on olnud väga toredad. Ma sattusin koolilehte päris juhuslikult, kuigi see soov oli olnud juba põhikoolis, aga iga aasta alguses suutsin uue toimetuse komplekteerimise maha magada. Kümnennda klassi poole peal kurtis klassiõde, et neil on ajalehes nii vähe rahvast ning kutsus mind kampa. Alates sellest olen ma armastanud siia kirjutamist, uute ideede välja mõtlemist ja nende vahvate inimestega koos olemist. Mul on olnud väga hea olla viimasel aastal Objektiivi juht. Päris mitmed ööd olen ma veetnud mõeldes, millest kirjutada, milline võiks olla numbri üldteema, kas kõik ikka valmis jõuavad, kuidas maht õiglaselt täita. Ajalehes olemine on mind õpetanud vastutama, arvestama, kalkuleerima, avaramalt mõtlema. See on kogemus, millest ei ütleks kunagi ära.

Ma soovin ning tegelikult päris kindlasti ka usun, et Objektiivil läheb järgmistel aastatel sama hästi või veel paremini. Lennukat loovust, avatud mõtteid, hoolivat suhtumist ja vastutustundlikke tegusid!

PS! Kui sa seda praegu loed ning tunnend, et tahad anda oma panuse koolilehe toimumisse, ära pelga ning astu toimetusse. Ei loe, kui vana sa oled, tähtis on, et sa armastaks kirjutamist ja seda, mida teed. :)

Peatoimetaja Iris

Toimetus:

Iris Purge

Hanna-Ly Aavik

Elisabeth Elmend

Helis Ilumäe

Laura-Marleene Jefimov

Geelika Mölder

Helena Reimo

Alice Veedla

Sandra Valk

Keeletoimetaja:

Anu Mõttus

Küljendaja:

Henri Tabur

Objektiivi moto

“...elu oli talle õpetanud et uudised ajalehtedes tulevad ja lähevad aga päikesepaistel istumise mõnu jääb ikka samaks.”

Maarja Pärtna

A K T **V**
TALLINNA 32. KESKKOOL

Hei! Taas kord meie siin!

Nagu lubatud, siis endiselt avaldame oma põnevaid tegemisi ka Objektiivis.

Armas ÕE! Mis te vahepeal teinud olete?

See on nüüd väga õige küsimus.

Pääris palju lahendat on juba olnud ja veel lahendamad asjad on ees plaanis.

Eelmises lehes lubasime, selles juba tehtud!* Kirja on saanud ÕE ja Aktiivi liikmete ettepanekud kooli järgmise viie aasta arengukavva. Saime räägitud juhtkonnaga meie ettepanekutest ning ka kooli murekohtadest. Meie arvates päris produktiivne ja äge!

Nagu sai mainitud ka pressikonverentsil, tegeleme hetkel rahuloluküsitlusega toitlustuse osas, kuna muresid tundub sellega seoses väga palju olevat. Nii on meil Teie kõigi arvamusi koguda kõige lihtsam. Küsitlus jõuab Teieni varsti!

Lisaks suhtleme hetkel oma potentsiaalse partneriga ehk ühe vene gümnaasiumiga. Praeguseks jätame kooli nime veel saladuseks, et Teil veidi põnevam oleks. Loodame, et varsti saame kindla plaani paika pandud ja saame nendega juba lähiajal kokku.

Kuid vene koolide frondilt pole see veel kõik. Lisaks tegeleb ÕE ja Aktiivi tugev koosseis hetkel ka ühe laheda projektiga. Nimelt tuleb meile märtsis kolmeks päevaks külla üks kool Peterburist. Meie võtame nad siin vastu ja tutvustame neile Eesti kultuuri, tutvume nende kultuuriga ning samuti arutame meie koolisüsteemide erinevuste üle. Hetkel tegeleme

Sisukord

Juhtkiri	2
Oma koolist Eesti Vabariigini	4
Teadetetahtvel	6
Õpilasvahetus avab iseennast	7
Väikesed kuldsuud	8
Vähetuntud sõnad	11
Põhjused, miks Eesti on erilisem kui teised riigid	12
Karu jaht Pärnumal	13
Vanaisa, vanaisa	14
Jätsirull - imeline blombiirimaius	16
Meelis Raiend: Kool sümboliseerib minu jaoks inimesi	18
Hansu päevik	21
Toimetuse soovitusel	22
Looming	23
Järjejutt	27

ajakava sisustamisega, mõtleme, mida nendega koos võiks teha ja mida neile näidata.

Taas kord meenutan, et oleme olemas, et Teid Teie muredega aidata! Meie uks on alati avatud! (Täpsed avamisajad on leitavad ruumi uktsel tabelist)

Kallistustega, Teie ÕE
-AG

Oma koolist Eesti Vabariigini

Aasta esimesed kuud pole 32.KK jaoks olnud just kõige tihedamad, kuid see-eest on toimunud kõige pühenduslikumad sündmused.

Jaanuari lõpetas traditsiooniline oma kooli päev, mis möödus silmapilkselt. Päev oli täis meeletult erinevaid ettevõtmisi, mis väsitasi nii füüsiliselt kui vaimselt. Kõieveo võidutiitlit kaitses 12.B. Päraslõunal toimus traditsiooniline kontsert, kus võeti kokku poolaasta ning tunnustati parimaid. Peale seda rõngastati üheteistkümnendikud täisväärtuslikeks õpilasteks.

Kooli väärtuste kandja 2018: **Katriin Rebeca Selirand 12.D**

Hea töötaja ja hea kolleeg 2018: **IT-juht Margus Laanemäe**

Vaimuhoidja 2018 (juhtkonnalt): **huvi-juht Kristel Kubber**

Vaimuhoidja 2018 (õpilasesinduselt ja aktiivilt): **kehalise kasvatuse õpetaja ja Spordiaktiivi eestvedaja Meelis Raiend**

Veebruaris sattusid aga kõik kuu tähtsamad sündmused ühte nädalasse. Teisipäeval oli vastlapäev, mil sööklas pakuti hernesuppi ja vastlakuklit ning tragimad said Maxima taga liugu lasta. Kolmapäeval otsisime oma Valentinasid ja Valentine, saatsime kirju ning hõljusime läbi kooli, armuvinest purjus. Neljapäeval keskendusime võõrkeelele, esmajoontes vene, prantsuse ja saksa keelele. Riietusime stiilselt, ragistasime ajusid, maiustasime hea-paremaga ning muidugi saime osa ka kontserdist, kus oma annetel lasid särada nii klassid koos kui ka sooloartistid eraldi. Reedel uudistasid meie maja värsked gümnasistid, kellele tehti päid segi ajavaid tuure ning

aulas tutvustati kooli maailmavaadet. Muidugi toimusid ka demotunnid ihaldavatele suundadele.

Viimasena, kuid kõige tähtsama sündmusena tähistasime koduriigi, Eesti Vabariigi 100. juubelit. Selle puhul oli kogu õhkkond erakordselt eestimeelne. Pidul hakkasime pidama juba teisipäeval, kui koolikellad muutusid tuntuks

eestimaiseteks lauludeks. Külaskäis Ivo Linna, kes rääkis oma elust ja emotsioonidest seoses Eestiga. Vahetundides esinesid veel Inger, ansambel Empiree ja Markus Lehtsalu.

23. veebruari hommikul kogunesime kooli ette, et lugeda koos iseseisvuse manifesti. Lisaks külastasime elavat näitust ning kuulasime vanemate inimeste elutarkusi. Võimlas toimus tervele

kooliperele aktus, mis oli rahvuslik, liigutav ning väga kaunis. Kõlasid Eesti esindajad maailmas Arvo Pärt ning Trad. Attack! ja silmailu pakkusid rahvatantsijad kui ka 11.D teatrisuunaõpilased füüsilise trikioloori mängimisega. Kuulutati välja ka andeka lapse tiitli 2018. aasta laureaadid on **Antero Noor 12.D** (esitaja Kristel Kubber), **Mattias Nurga 9.B** (Leeve Eero, Maret Varblas, Kristel Kubber) ja **Marie Urvik 5.B** (Maarja Merigan).

Inspireerituna vägevatest kogunemistest Tallinna Lauluväljakul, korraldasime samuti ülemustamäelise öölaulupeo. Repertuaar koosnes kõige tuntumatest lauludest, mida esitasid õpilased, vilistlased ja õpetajad. Hoolimata näpistavast külmast ei lasknud keegi tujul langeda ning terve õu oli täis lehvivaid lippe ning rõõmsaid inimesi. Vapratele kaasauljatele pakuti ka sooja teed.

Fotode autor Jürgen Vainola

Teadetetahvel

Otsime liiget grupitööle. Olemas on vinguja, magaja ja puuduja. Puudu on neljas ehk kogu töö tegija.

Soovin laenata kõiki töid hindega kõrgem kui 3. Täpsem info kirjutades meilile palunaidake@opilane.ee

Pakkuda 4 taimetoidutalongi 2 essee eest! Huvilised oodatud neljapäeva hommikupudrule 6. lauas.

Taevast sajab jätsirulle!
Jätsikolmapäevad puhvetis! Esimesed 32 jäätist müügil täiesti tasuta!

“Kadunud 5!
Reede õhtul ei jõudnud «5» oma koju ekooli ja on senini teadmata kadunud. Igatseme teda väga ja loodame, et ta jõuab ruttu koju. Ühendust palume võtta numbril 555 55 555.
Leidjale vaevatasuks pakkuda mitu kolme!

Ostan unetunde!

Soovin osta unetunde, eelistatult esmaspäevaseid. Ühe tunni eest olen valmis maksma kuni viie sooja kohviga.

Kõik pakkumised palun saata unemati@sleepwell.org aadressile!

Leitud 2 puudumistõendit!

Esmaspäeval leiti söökla põrandalt 2 puudumistõendit. Tõendid kuuluvad 12. klassi õpilasele. Omanikul palun pöörduda koheselt valvelauda!

Otsime liikmeid vahvliklubisse!

Hei sina! Kas sa tunned, et midagi on su koolielust puudu? Sa soovid kogeda rohkemat ja olla täisväertuslik õpilane? Sellisel juhul on vahvliklubi mõeldud just sulle! Tule ühine meiega igal esmaspäeval kl. 12-13 vahemikus aulas ja teeme üheskoos koolipäevad maitsvamaks!

Lisainfo vahvlid@njamnjam.ee
Maitsvama tuleviku nimel!

Väike Piiksu ootab valvelauas oma ema Rohelist Kaarti. Kaotas vanema, kui jäi sööklaaknal uusi toiduportsjone vaatama.

Sandra Valk, 11.A

Õpilasvahetus avab iseennast

Paljud teist on ilmselt kuulnud õpilasvahetusest, mõned ka ehk ise osalenud. Õpilasvahetused jagunevad suures plaanis kaheks. Enim tuntud on välismaine, lisaks on olemas ka Eesti-sisene õpilasvahetus. Mõlemal juhul, kas minnes aastaks välismaale või paariks nädalaks teise Eestimaa otsa, on hirmud sarnased. Enne õpilasvahetust on pisike hirm ja närv sees ning peas keerlevad mitmed küsimused, nagu näiteks: kuidas seal hakkama saada, kas leian uusi sõpru, kas klass võtab mind vastu ja palju muid küsimusi. Kõik see on loomulik, ees ju ootamas võõras kool ja võõrad inimesed. Õpilasvahetus on sisuliselt pea ees tundmatusse sukeldumine, kunagi ei tea, mis ees ootab.

Mina ise olen juba kolm korda osalenud Eesti-sisises õpilasvahetuses ning minu arvates on hirm asjatu, sest üldjuhul sujub kõik hästi. Kuid see hirm lihtsalt on ja sellest juba lahti ei saa. Ka kolmandat korda õpilasvahetusse minnes on hirm ja närv endiselt suured ning ehk ongi nii parem, sest hirm lisab kogu asjale ainult põnevust juurde. Esimesel päeval võõra kooli uksest sisse astudes on adrenaliini tase veres kordades suurem, kui oma kooli minnes. Õpilasvahetuses käimine lisab palju põnevust vahel veidi igavavõitu kooliellu ning nii hea on mõnikord mugavustsoonist välja tulla ja avastada ennast

võõrast keskkonnast. Lisaks põnevale kogemusele pakub õpilasvahetus palju muudki. Pärast seda oled suure kogemuse võrra rikkam, leidnud uusi sõpru ja selle käigus julgemaks muutunud. Sa avastad enda jaoks tundmatuid Eestimaa paiku, millest varem aimugi polnud ja eelkõige iseennast. Inimesed võivad võõras keskkonnas käituda hoopis teisiti. Muidu julge noor võib endalegi üllatuseks osutada harjumatus olukorras hoopis veidi arglikuks või vastupidi, saada avatumaks ja julgemaks. Mõnikord võib õpilasvahetuses osalemine kogu senise elu pea peale keerata. Minul just nii juhtuski. Kui ma pea kolm aastat tagasi ankeedi täitsin ja ära saatsin, ei osanud ma aimatagi, millised tagajärjed sellel on. Ma sattusin esimest korda Tallinna 32. Keskkooli kaks ja pool aastat tagasi ühel ilusal maikuu esmaspäeval ning kui ma kaks nädalat hiljem seal lahkusin, siis vaid selleks, et varsti jälle tagasi tulla. Sama aasta sügisel tulin, et jääda.

Mina tulin, nägin ning võitsin ja soovitan seda ka teistele. Minu arvates on see suurepärase kogemuse enda ja oma silmaringi avardamiseks.

Helis Ilumäe, 9.B

Väikesed kuldsuud

Eesti 100. sünnipäeva puhul mõtlesin, et kaasaksin juubeli erinumbrisse ka algklasse ja võtsin meie väikestelt koolikaaslastelt intervjuu, et teada saada, mis nad meie riigist arvavad ja teavad. Sain nii ilusaid mõtteid ja soove, kui ka lihtsalt väga humoorikaid vastuseid.

Kas Te teate, mis on 24. veebruaril?

Joosep-Johann: "Jaa, 24. veebruaril peab olema Eesti sünnipäev."

Johanna-Lisette ja Marko: "Eesti vabariigi sada."

Kas Eesti on noor või vana riik?

Joosep-Johann: "Vana küll, aga see, kes Eesti vabaks saamise ajal sündis, peaks juba sellel aastal surema, sest inimene elab ainult saja-aastaseks."

Marko: "Sama vana kui praegu."

Johanna-Lisette: "No tegelikult seda on juba päris palju."

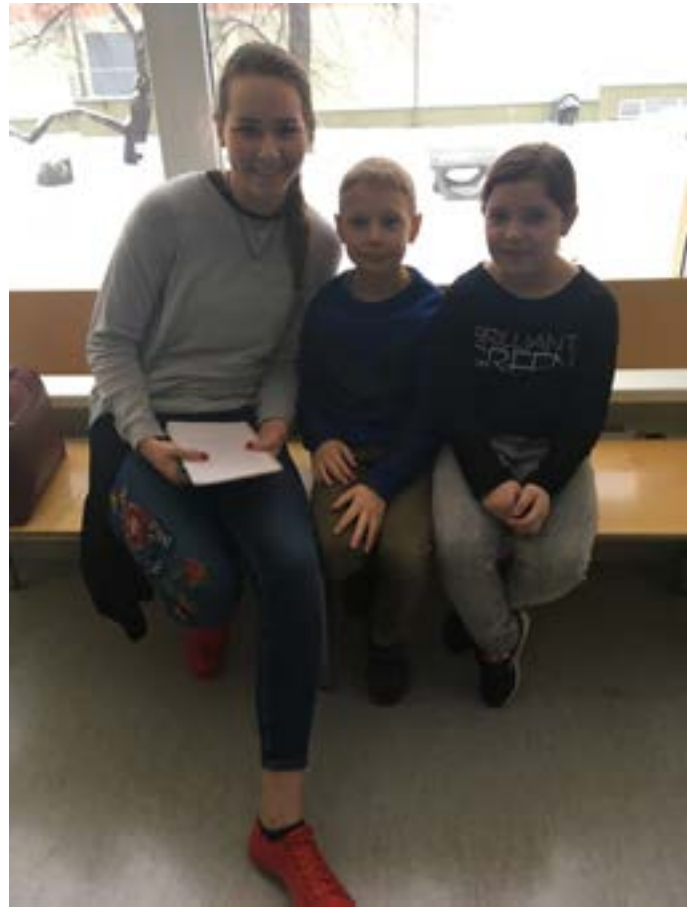
Missugune oleks Eesti, kui ta oleks inimene?

Kersine: "Ta oleks ikka väga vana mees, aga hea mees."

Johanna-Lisette: "Töökas ja sõbralik."

Marko: "Hall."

Joosep-Johann: "Kui ta oleks inimene, oleks ta väga vana. Nagu muldvana. Ta oleks nagu mingi vanamees, kellel kõik luud murdunud ja käib kepiga."

paremalt: Elisabeth, Joosep-Johann ja Kersine

Missugused on Eesti inimesed?

Joosep-Johann: "Eesti inimesed võivad olla noored, aga võivad olla ka vanad."

Kersine: "Head, halvad, rõõmsad..."

Kes on Eesti president? Miks on Eestile presidenti vaja?

Joosep-Johan: "See Kersti Kaljulaid. Et keegi meid juhiks."

(Vahepeal klassivennale, kes tuli uudistama, mis me teeme): "Trevo mine ära, päriselt ka, ma ajan praegu tõsist juttu!"

Mida ta täpselt teeb?

J-J:“Juhib Eestit ja juhatab vägesid eksju. Sõjavägesid ja otsustab väga raskeid asju. Aga ta peab olema viis aastat president.”

Kuidas see vägede juhatamine välja näeb?

J-J:“Nagu vägede juhatamine on see, et ta kõike teeb, kõik väed suunab sinna, kuhu vaja.”

Mis saab peale viit aastat?

J-J:“Siis tuleb uus president, eelmine oli Toomas Hendrik Ilves.”

Kas teile meeldib Eestis elada?

Joosep-Johann: “Ikka, sest me oleme eestlased.”

Kersine: ”Meeldib, meil on ju Eestis palju sõpru.”

Johanna-Lisette: ”Jaa, ma ei tahaks kuskil mujal elada, sest see on kodu.”

Marko:”Nii ja naa, Eestis on halb ilm.”

Ronald: ”Jaa, siin on kõik ju nii normaalne. Talved on normaalsed ja suved on normaalsed.”

Mis võiks olla Eestile kõige olulisem koht/paik?

Joosep-Johann: “Sambad. Näiteks vabandussambad, mõtleva mehe sammas... kõiki sambaid ma ei suuda nimetada, kuna ma ei tea kõiki.”

Marko: ”Vanalinn,”

Johanna-Lisette: ”Eesti keskpunkt.”

Kas Eestis on ka midagi halvasti? Mida muudaksid Eesti riigi juures?

Joosep-Johann: ”Ma ei tea. Üks asi on küll juhtunud: arvutis on asjad liikuma läinud, ma ei tea mis asjad, aga mingid 100 tükki.

Ja ma muudaksin seda, et politseiautod oleks veel kiiremad, et saaks kiiremini pätte püüda.”

Kersine: “Et kõik oleksid kõigiga sõbrad.”

Johanna-Lisette: “Et talved oleksid lumisemad ja suved soojemad.”

Marko: ”Jalgpallimeeskonda muudaksin.”

Ronald: ”Et oleksid normaalsemad rannad.”

Kuidas teie Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistate?

Joosep-Johann: ”Mina teen tavaliselt kooki ainult.”

Kersine: ”Meie peres tuleb suur pidu ja me kutsume kõik sugulased külla.”

Marko: ”Rahvustoitudega: must leib, kama ja mis see kala oligi... KILU!”

Johanna-Lisette: ”Võtame perega midagi koos ette, näiteks lähme matkale.”

Milline võiks Eesti olla järgmise saja aasta pärast?

Joosep-Johann: “On ta tuhandeaastane!”

Johanna: “Ma tahaksin, et inimesed oskaksid rohkem loodust hoida, et kõik loodus ja metsad säiliks.”

Marko: “Eesti oleks spordis lõpuks tipp-tasemel, sest praegu see pole kuhugi jõudnud veel.”

Ronald: “Samasugune nagu oleks praegu, sest praegu on Eestis väga ilus ja ma ei tahaks, et see muutuks.”

Mida kingiksite Eestile 100. sünnipäevaks?

Kersine: “Mina kingiksin lilli. Nartsisse, sest need on mu emme lemmikud ja terve pere armastab neid.”

Joosep-Johann: “Mina ei kingiks talle mingeid nartsisse, nartsissid on ju lihtsalt vaasis presidendil. Nad ei ela ju igavesti. Mina kingiks ikka mingi uue samba.”

Marko: “Rahu. Ümberringi välismaal on nii palju sõdasid. Eestis pole, aga võib tulla... Et see rahu püsiks.”

Johanna: “Loodust kingiksin rohkem, sõbralikumaid inimesi.”

Ronald: “Suurem Eesti lipp kui praegu.”

Aitäh Joosep-Johannile ja Kersinele 1.C klassist ning Johanna-Lisettele, Ronaldile ja Markole 4.C klassist vahvate mõtete eest!

Ilusat vabariigi aastapäeva ja palju õnne, Eesti!

Elisabeth Elmend, 12.C

paremalt: Johanna-Lisette, Marko ja Ronald

Väheturund sõnad

Allolevad sõnad tõestavad, et napp pole mitte eesti keele väljenduslaegas, vaid meie endi sõnavara! Siinsed sõnaraamatust välja nopitud eestikeelsed sõnad pole noorte seas kuigi tavalised, kuid nüüd on hea võimalus endale lemmikväljendid välja valida ning nendega pisut argises kõnes keelt võrtsitada.

Musima - mugima

Susped - supelpüksid

Lemm - narmas, libe, kiud, helves. Kasteheina lemme otsas hiilgas hõbedane tilk.

Neim - kättemaks

Loim - veeloik, madal vesine koht.

Vooster- looder, logask. Nt. mehevooster, poisivooster.

Pent - rott. Kassipoeg kõõritas penti.

Labrakas - (jooma)pidu, oleng.

Tõik - fakt, tõsiasi: asjaolu, seik

Undruk - seelik. Helekollases undrukus Muhu neiu.

Luhvtitama - tuulutama; värsket õhku võtma.

Pürst - hari

Kihnama - hõõruma, nühkima

Tüma - pehme, soine. Varsti on kartulid tümad.

Lira - vedel lahja toit: lurr. Kohv oli üsna lahja lira.

Plettima - punuma, palmitsema. Ehapletib oma juukseid tugevasse palmikusse.

Vöörus - eeskoda. Talumaja vöörus.

Apsat - konts. Kingad olid tehtud madalate apsatitega.

Öhötama - tasa hirnatama. Noor mära öhötas Andresele õuevärava tagant.

Hunnitu- suurepärase, võrratu. Hunnitu loodus, maastik. Hunnitutest roosidest pärg.

Niiviisi on veel hunnikutes sõnu, mis samm-sammult unustustehõlma vajuvad. Kui mitte muidu, siis nüüd, mil on Eesti Vabariigi kuldne juubel, on aeg nad taas üles äratada ning noorte kõnekeelt pisut värvidega kirgastada!

Hanna-Ly Aavik, 10.D

Põhjused, miks Eesti on erilisem kui teised riigid

Tillukese pindala ning 1,3 miljoni üksluse inimese poolest tuntud Eesti riik on tegelikult silmapaistvam kui mõni teine suuremal maalapil tegutsev poliitiline organisatsioon. Nimelt, kui nüüd võrrelda meie kodumaad Soomega, siis erinevalt naabritest peavad meie riigi keskpärased valged tüdrukud rüüpama karamellifrapuccinot Starbucks'i puudumise tõttu tagasihoidlikus Caffeeines. Maitse üle ei kurda keegi, aga märk võiks siiski teine olla. Haridust väärtustatakse siin riigis väga, PISAs oleme taset näidanud ja silmad ette teinud paljudele hiiglastele. Kohv kaasa haaratud, seatakse sammud kooli poole. Kus mujal kui meie kodumaa pealinnas enne bussist väljumist saab kiigata validaatorilt kella ning meeldetuletukse näha, et viibid ikka Tallinnas? Iseenesest armas žest Tallinna Linnatranspordi AS poolt. Kindlasti on märkimisväärne, et eesti keelt kõneleme ainult meie, eestlased, sest enne hakkab üks võõramaalane hiinakeelsied hieroglüüfe maalima, kui vabatahtlikult 14 käände või õ, ä, ö, ü juurde suundub. Parasvõõtmis elamine ja 4 aastaaega - kohati kaheldav. Pole see parasvõõde midagi nii paras. Tihti tekib tunne, et neli aastaaega on asendunud kahega. Eestlaslikult muidugi ei sobi meile kumbki. Ühed ei saa ihaldatud lund, teised päikest. See-eest kevad-sügisene sitt pole meie rahvale võõras.

Tammsaare ja Kivirähki kirjutanud talutöödest, kevadest ja sellega kaasnevast kakast.

Vaatamata faktoritele, mis meie armsa Eesti maailma lõikes eriliseks teevad, on siin ikka kõige parem. Meil on paremad kohukesed kui Lätis ja Leedus, mujal maailmas neid peaegu et polegi. Mitte kuskil mujal ei ole teist Tallinna 32. Keskkooli ja selle kooli õpilasi. Pole kiirete slaididega Krista Kiislerit ja hiliinemistesse piisavalt rangelt suhtuvat Kerstin Vessikut ning Kaire Lõhmust, kes meis distsipliini kasvatavad. Ega teist Eha Aaret, kes käsa väänaks. Elle Kaset, kes enesekindlalt õpilasi poomi otsa kamandaks, et elus tasakaal paigas ja siht ikka selge oleks. Ja kõiki teisi tegelasi, kes on meid PISA testis kõrgete tulemusteni viinud. Viironi ja Tinni tundides muus maailmas toimuvast ja toimunust kuulates ei teki soovigi siit enam lahkuda. Me armastame Eestit.. ja võtta üle teiste riikide telesaateid, oo-o-o-ooo..

Laura-Marleene Jefimov 12.C

Karu jaht Pärnumal

Tumm mängufilm “Karujaht Pärnumaal”, mille režissööriks oli Tõnis Nõmmitš, valmis Eestis 1914. aastal ning linastus sama aasta 26. veebruaril. Filmi kestus on 11 minutit ja 15 sekundit. “Karujaht Pärnumaal” filmi oli peetud Eesti esimeseks filmiks juba üpris kaua aega, kuni Venemaa arhiividest leiti 2014. aastal veel vanem mängufilm, 1913. aasta “Laenatud Naene”, mille kestuseks on tervelt 12 minutit ning millest sai ka Eesti vanim film. Filmi hetkel avalikult leida/vaadata ei saa. Esimene filmikatsetus oli aga “Pääsuke”, mida filmiti Tartus ja mille järgi tähistatakse ka Eesti filmi sünnipäeva.

“Karujaht Pärnumaal” algab teenri hommikukohvi serveerimisega elutoas istuval vanahärrale. Ajalehte uurides rabab meest teade, et Pärnumaa metsades elab suur kohutav karu, kelle pärast kõik elanikud on hirmul. Härra helistab politseisse, nõudes otsekohe politseinikke, sõjariistu ja karupuuri. Kuni korralvurid kohale jõuavad, puhub härra rõdul suurt jahisarvet, mis toob kohale linna mehed. Rongkäik relvade ja karupuuriga suundubki metsa, kus ringi ukerdades avastatakse karupesa, kus läheb lahti võitlus elu ja surma peale. Kahjuks jääb härra karu alla, kes nii mõne teisegi mehe

läbi tuuseldab. Mehed taanduvad lahinguväljalt ning vahekirjas seisab, et “karul seista pesa nii kindlasti, et vaevalt loota võib teda ärahävitada.”

Film on tegelikult poliitiline pila, mille teemaks Pärnu linnapea Oskar Brackmanni ja ajakirjaniku Jaan Karu päriselt toimunud konflikt. Asjadega kursis olnud inimesed said kohe aru, et filmis ei peetud jahti tavalisele karule, vaid päris Jaan Karule, Pärnu Postimehe toimetajale.

Helena Reimo, 10.D

Vanaisa, vanaisa

“Vanaisa, räägi mulle, kuis kõik oli kunagi!” lausub uudishimulik väike poiss, toetades küünarnukke aknalauale ning ninaga nalja pärast akna klaasi puudutades. Kamina kõrval kiiktoolis istuv hallipäine mees on varemgi poisikesele pajatanud erinevaid lugusid, olgu see siis sellest, milliseid krutskeid armastas ta noorena teha, või midagi muud huvitavat - vanaisa oli sündinud jutuvestja.

Eesoleva vastlapäeva puhul ei peatunud tema mõte kauaks. “Tänapäevale sarnaselt armastasid kõik lapsed kelgutada,” alustab vanaisa.

“Jaa, mina ka ootan, et saaks suure tuubiga minna mäele sõitma. Klassiga läheme vastlapäeval,” ütles poiss sõna sekka. Vanaisa jätkab. “Ning see, kel oli kõige suurem liug, sai kõige pikemad linad. See oli hea võistlus, mida ümbruskonna lapsed ikka harrastasid talvel. “

“Mis mõttes kõige pikemad linad? Voodilina või? Järsku ilmus meetrite viisi lumivalget lina voodisse?”

“Ei, mitte päris nii,” harib vanaisa lapselast. “Räägiti, et selle perekonna õnnistuseks satub hea linataime kasv, mistõttu sai paremat ja tugevamat materjali riiete või linade tegemiseks.”

“Meile meeldib ka võrrelda, kes saab pikima liu, aga linadest me küll ei räägi,” vastab poiss hämmeldunult.

“Tjah, eks see ole vist tänapäeval surnud

komme. Vahel tundub, nagu vastlapäevast ei tehtaks enam üldse nii suurt numbrit kui kunagi. Ainult sööks vastlakukleid ja hernesuppi ning sellega olekski vastlapäev peetud. Muud toredamad osad selle traditsiooni juures on ajaga vaikselt hääbunud.”

“Meil ei armasta paljud lapsed klassis isegi hernesuppi süüa, ent see-eest maiad vastlakukli järele on küll - kellele ei meeldiks vahukoor?”

Vanaisa vaikib hetke ega jõua midagi uut lausudagi, kui äkitselt võtab poiss juba varrukast uue küsimuse: “Vanaisa, aga milline oli sinu lemmikpüha, kui sina minuvanune olid?”

Talle meenuvad hetked varajastest hommikutest, ilusast linnulaulust ning kevadisest salakavalast külmast.

“Lihavõtted,” võtab ta oma meenutused kokku ühesõnaliselt.

“Miks?” ei anna lapselaps asu.

“Sel ajal oli palju-palju erinevaid tegevusi, mis ikka hoidsid käed-jalad tööd täis. Kõige rohkem meeldis mulle kiikumine. Lihavõtted teise sõnaga ongi kiikumisaeg. See tähendas, et küla noormehed seadsid üles kiige, mida said kõik nautida. Nii naised kui mehed, noored kui vanad ning seda täpselt sama palju, kui süda lustis ja kiikuda jaksasid! Neiud tõid meile tänutäheks mune, meesaia või kindaid. Peale selle ei jäänud ka õigest

pühast kõrvale laul ja tants ning muud mängud.”

“Meie koksime alati mune lihavõtte ajal, kas teie ei teinud midagi sellist?” pärib poiss.

“Tegime ikka,” lausub vanaisa. “Eelkõige värvisime mune punaseks, et Jeesuse kannatusi austada. Selleks kasutasime naistepunalilli. Hiljem koksisime ka.”

“Meie värvime tänapäeval mune sibulakoortega või siis lihtsalt poest ostetud värvidega,” lausub poiss.

“Jah, kui sinu isa oli noorem, siis tõi vanaema meie perre traditsiooni värvida sibulakoortega mune. Ilus mõte oli tal, munad jäid väga kaunid.”

“Mulle meeldib, et need jäävad selliseks säbruliseks, kuigi minu arvates on päriselt huvitavam, kui munad on erinevate värvidega - sinised, rohelised, kollased,” vastab lapselaps vanaisa jutule.

“Valikuvõimalust on tänapäeval tõesti rohkem, pean tõdema,” sõnab vanaisa vastuseks.

“Kas teil oli veel mingisuguseid toremaid pühasid?” ei leia poiss küsimustele lõppu.

“Ka jaanipäev on läbi aegade mõnus tava olnud. Nii noore kui vanana on ilus jälgida seda, kuidas päike ei loojugi. Sa vist ei ole kuulnudki, ent sel ajal juba noore poisina kohtusin sinu vanaemaga. Hiljem samuti jaanipäeva aegu käisin kosjas ka.”

“Mismoodi?”

“Siis oli kombeks noormeestel viia väljavalitu akna alla hommikuks armukaskesid. Poiste toodud kased olid staatuse sümbol – see näitas, et neiu oli tähelepandav. Ma ei olnud ainuke, kes pidas

teda heaks abikaasakandidaadiks, ent nagu aeg on näidanud, valis ta minu,” seletab vanaisa.

Poiss jääb mõtlikuks hetkeks ning siis lausub: “Minu lemmikosa jaaniõhtust on üle lõkke hüppamine. Või pigem isegi vaatamine, kuidas teised seda teevad - ma ise eriti ei julge.”

“Meie kodukohas isegi ei hüpatud üle lõkke, meie ehtisime lehma pargadega. Üle lõkke hüppamise traditsioon on aegamisi tulnud Ida-Eestist. Nemad said selle omakorda slaavidelt,” vastab talle vanaisa.

“Mulle tundub üle lõkke hüppamine ikka palju põnevam. Ehk ühel päeval julgen mina ka”, lausub poiss. Kuigi väljas möllab tuisune ilm ja tali on täies hoos, unistab poiss ikka soojast jaanipäevast. Vähemalt külma talve eest saab senikaua olla sooja kamina ees peidus, mõtiskleb poiss.

Alice Veedla, 10.D

Jätsirull - imeline blombiirimaius

Indielindil, Playboxil ja kohe-kohe tuleval Moepeeglil on üks ühine tegur - neid toetab Jätsirull, kelle võiks sel aastal ristida meie kuldsponsoriks.

Nad olid lausa nii lahked, et tegid Objektiiv-aktiivi delegatsioonile *workshop*'i jätsirulli tegemisest ja nende äri sündimisest. Esindusse kuulusid Objektiiv peatoimetaja Iris, asejuht Elisabeth ning aktiivikas Talvi.

Jaanuarikuu viimasel õhtul käisime Mustamäe Keskuses asja kaemas ning jäätisemaailmast rohkem teada saamas. Koosolemist alustasime jäätise ajalooga. Saime teada, kuidas kunagi alustati külma maiuse tegemist ning milliseid erinevaid nimetusi kandvaid jäätiseid üldse olemas on.

Peale seda rääkis meie võõrustaja, üks omanikke Anti Reiljan, kuidas nemad alustasid. Kui ta oli otsustanud oma endisest töökohast ära tulla, puhkas poolteist kuud. Peale seda ta enam ei suutnud. Iga päev genereeris mitu uut ideed, mida Eesti turule tuua, kuni meenus üks ammu nähtud video, kus õhukest jäätisetainast rulli aeti. Antile tundus see hea idee olevat ning koos abikaasaga asja ajama hakatigi. Mitmed katsetused ja usk toimimisse viisid nii kaugele, et esimese kohviku avati 2017. aasta aprillis.

Kõik need magusad lood olid ka meile isu proovida peale ajanud ning aeg oli püsti tõusta ja ise leti taha minna. Esmalt saime lühildase koolituse töövahendite ja -võtete kasutamisest. Algaja puhul on tähtsaim rahulikkus. Kui videotel on kõik liigutused kiired, siis esmakordsel proovimisel ei juhtu see nii. Käed kohe

üldse ei taha sõna kuulata. Teine huvitav töövõte oli “lükka ja tõmba”. Selles iseeneset midagi keerulist polnud, kuid samuti tuli kõike õige nurga all teha. Kui Elisabeth purustas mangot ja Talvi mus-tikaid, siis Iirisel oli hoopis teistsugune väljakutse.

Tal tuli joonistada vedela karamellikree-miga vanilliblombiiritainale lõbus pilt. Kõige raskem oli selle juures kontrollida allumatut kastet, kuid sellest hoolimata sai kujutis mõistetav.

Jätsirulli voolimise polnudki nii kee-ruline, kui alguses tundus, ning mait-ses veel paremini. Kõigele sellele lisas mõnusust hubane kohvik, kus sai nautida silmailu seintel ja teenindaja humoori-kaid lugusid.

Meile väga meeldis see kogemus ja soo-vitame ka kõigile teil neid külastada, kui te seda veel teinud pole!

Kui teil on veel meeles uudis meie selle aasta esimesest numbrist, kust võis lugeda, et Maximast saab õpilaspileti ettenäitamisel soodustust, siis nüüd see juhtuski. Kuni 31. märtsini saavad meie kooli õpilased Mustamäe Keskuse Jätsirullist õpilaspileti ettenäitamisel 20% soodustust, kui ütlevad salasõna “32. Keskkool”.

Iiris Purge 12.B ja
Elisabeth Elmend 12.C

Meelis Raiend:

Kool sümboliseerib minu jaoks inimesi

32. Keskkoolis ei leidu inimest, kes ei teaks Meelis Raiendit. Meie mentor, spordivaim, hea tuju etalon ning nüüdseks ka kooli vaimuhoidja.

Nii nagu Meelis ütles, sümboliseerib saadud tunnustus seda, et ta on õigete inimestega õigel teel. “Ma ei plaaninud esialgselt sündmusele minna,” nentis värske laureaat, “tundsin, et tahan hoopis puhata ja aja hetkeks maha võtta. Kuid mõned noored andsid mulle kahtlaselt märku, et peaksin siiski minema. Kui Margus oli tiitli kätte saanud, tekkis eelaimdus, et hetke pärast puudutab otseselt miski ka mind. Mul on hea meel, et otsuse tegid õpilased, nende pärast ma koolis olengi.”

Meelis on elanud põnevat ja mitmekülgset elu. Lisaks kogemusterohkele karjäärile spordivaldkonnas on teda elus saatnud ka mitmed identiteedikriisid, probleemid sõltuvustega ja depressiooni perioodid. Lapsepõlv on olnud väljakutsete ja kannatuste rohke, kuid tänu tugevale elutahtele, heale kontaktile emaga ja positiivsele ning jaatavale ellusuhtumisele on ta jõudnud tänasesse hetke. Väga kõrgelt hindab ta pidevat kontakti hoidmist iseenda ja kalli naisega.

Meelise elus on olnud etappe, kus ta on olnud kuude viisi üksinda, eraldatud kõigest ja kõigist. Kuid tal on olnud ka

perioode, kus olnud pidevalt nii seltskonna kui ka sündmuste keskmes, suhelnud paljude inimestega. Ta on olnud nii äärmuslik introvert kui ka ekstravert.

Kui väike Meelis Raiend esimest korda spordilaagrisse läks, ei olnud ta oma lemmikspordialas korvpallis hea. “Kui oli laagri viimane päev, võttis treener kõik poisid pingile kokku ja ütles igäihe kohta kokkuvõtteks midagi. Minu mänguoskuste kohta polnud tal midagi öelda, kuid mäletan, et ta tõi välja selle, et olen väga tugev teiste toetaja ja motivaator. Vahetusmeeste pingil istudes süstisin

teistesse energiat ja tahet, elasin alati kaasa. Mänguoskus tuli hiljem. Olin n-ö hilisema arenguga.” Kehalise kasvatus õpetajana on Meelis tegelenud väga mitmekülgset erinevate aladega, nagu näiteks kergejõustiku, korvpalli, tennise, ujumise ja võimlemisega. Kusjuures ta on proovinud isegi step-tantsu.

Miks sai Raiendist õpetaja? “Viimastel aastatel tundsin endas tugevat soovi jagada oma kogemusi ja teadmisi. Tundsin, et saan olla läbi spordi noortele kasulik nii praktilises kui ka vaimses võtmes. Teadsin, et pean jõudma paljudeni, kuid ei olnud veel kindel, mis kujul see saab juhtuma.” Ei läinud palju aega mööda, kui Facebookis kirjutas Meelisele huvijuht Kristel Kubber ja andis teada, et kooli otsitakse kehalise kasvatus õpetajat. Kui Kristel oli küsinud, et ega Meelis ei tea kedagi, kes sooviks ametisse tulla, pakkus ta pikemalt mõtlemata välja iseenda. Sellest vastusest saigi alguse Meelise esimene kogemus õpetajana.

Koolitööle mõeldes polnud Meelisel ühtegi hirmu. Enda sõnul ütleb ta, et ei karda enam mitte midagi. “Oluline on teada, mida soovid ja tahad teha. Mul on nägemused ja eesmärgid, mida viin sammhaaval ellu.” Meelis nendib, et kool sümboliseerib tema jaoks inimesi. Olgugi et Meelisel ei ole üldjuhul ootusi, oli ta kooli tulles üllatunud, sest noored osutusid avatumaks ja meeldivamaks, kui ta oleks osanud oodata või arvata. Juba esimestel päevadel tundis ta, et on õiges kohas.

Kooliga liitumise üks eesmärke oli teada saada, milline on kehalise kasvatus õppesüsteem ja ainekava. Meelis selgitas, et oluline on see, et inimene saaks areneda talle vajalikul ja teda toetaval viisil. Kui süsteem toetab inimese arengu ja tema annete leidmist ning realiseerimist, siis on hästi, kui mitte, siis tuleb midagi muuta. Igasugune süsteem, mis töötab inimese arengu vastu, pärsib tema potentsiaali avanemist, tekitab vastumeelsust, proteste, taandarengut, psühholoogilisi traumasid ja süvendab hirne.

Kui Raiend tuli kooli, märkas ta kohe, et inimesed on Tallinna 32. Keskkoolis avatud ja vastutulelikud, kuid süsteem sarnaneb paljuski perioodile, kui tema veel koolis käis. “Oluline on, et inimene ei tuubiks pähe kindlaid programme ja tarbiks tuimalt infot. Probleem seisneb selles, et praeguses haridussüsteemis on noorel väga vähe võimalusi ja aega õppida tundma iseennast ja teisi. Näiteks ei tunne ka paljud õpetajad iseennast ja ei saa hakkama enda mõtete või emotsioonidega. Kuidas saavadki nad tuua sügavam muutust noorte elus? Kuid kogu võti peitub töös iseendaga. Muutes iseennast on võimalik viia ellu sügavam muutus ka noortes ja lastes. Infot saab kasutada ja tarbida alati. Oluline on mõista, et igasugusest informatsioonist või vahendist on olulisem inimene, kogeja. Eeskujuna on oluline. Kõik saab alguse kodunt – emast ja isast.

Kooli tuleku ajaks oli Meelis mõistnud nii füüsilise kui ka vaimse vabaduse olulisust ja inimlikku õigust loominguks.

tegevusele. Meelise sõnul on tal hea meel, et kooli juhtkond mõistab seda, et õpetajal peab säilima vabadus olla tema ise, tegutseda talle parimal viisil. Siinkohal on muidugi oluline, et prioriteet on lapse ja noore areng. Meelise sõnul on meie koolis hea töötada tänu inimestele.

Spordivaim on Meelise südames olnud juba ammu ja sellest sai ühel hetkel nn koolieksperimendi üks olulisemaid ettevõtmisi. Kooliõpilastele mõeldud suvelaagrit korraldades mõistis ta, et nende noortega, kellega ta parasjagu laagris viibis, tulebki kooli spordielule uus impulss ja hingamine anda. Noorte spordivaimudega on hea koos tegutseda.

Spordivaimu prioriteediks ei ole võistlemise ja tulemuse saavutamise rõhutamise. Tõsi, see on küll sportimise lahutamatuks osaks, kuid kooli spordiaktiiv hoiab fookust sellel, et noorel oleks võimalik läbi liikumise leida ja mõista paremini iseennast. Meie kool on hea koht, kus korraldada liikumist propageerivaid sündmusi, sest noored tulevad aktiivselt kõigega kaasa. Siit koolist on hea võimalus anda sõnum ka väljapoole, kõigile teistele. Seega, kõik eelpool mainitu ja ka saadud tunnustus on põhjuseks, mis Meelis tunneb soovi ja tahet koolis jätkata vähemalt ühe aasta veel.

Koolielust eemal olles meeldib Meelisele vaba aega sisustada pikkade matkadega looduses. Talle meeldib jalutada ja joosta ning teha seda nii, et ümbritsev ei jääks märkamata. Protsessist rõõmu tundmist peab ta kõige olulisemaks. Talle meeldib

tegeleda kõigega, millega on võimalik sisemist tasakaalu hoida või energiat tõsta.

Meelisele meeldib raamatuid lugeda või lihtsalt vaikus üksinda olla. Üsna varajases nooruses eemaldus ta tihti rahvarohketest kohtadest ja hoidis omaette. Nii õnnestus tal saavutada iseenda sise maailmaga sügavam kontakt. Vaikus on andud tänaseks talle hindamatu väärtuse.

Lisaks koolitööle organiseerib ja juhib Meelis Eesti ainsat ratastoolikorvpalliklubi. Meeskonnas teevad kaasa valdavalt kolmekümnendates eluaastates noored mehed, keda on eluteel tabanud kas auto-, mootorratta- või tööõnnetused. Kusjuures võistkonna juures teevad kaasa ka täiesti terved inimesed, sest ratastel mäng paelub neid.

Kummalisel kombel pole Meelisel olnud kunagi iidolit. “Kõik vastused on inimese enda sees. Tuleb vaid olla tähelepanelik ja osata püstitada õigeid küsimusi. Kui elada hetkes, siis õiged küsimused keruvad meie sees ise esile.” Teda on inspireerinud kogu elu erinevad olukorrad, erinevad inimesed.

Vabariigi juubeli puhul küsisime, mida ta sooviks oma kodumaale. “Inimestel võiks olla Eestis hea elada. Igaüks saaks sellele ise kaasa aidata, mitte oodata, et keegi teine seda teeks.”

Tähtsad on lihtsad asjad. Küllust, rõõmu, õnne!

Iiris Purge 12.B ja Elisabeth Elmend 12.C

Hansu päevik

Tere, suur koolipere!

Mina olen Hans 5.b-st. Kirjutan teile veidi oma tegemistest. Vaevalt teid huvitab see, kuidas ma võileiba süüa või rongiga Balti jaamast Kristiinesse sõidan või koos isaga telekat vaatan. Seepärast ma sellest ei kirjutagi.

Mulle endale meeldivad näiteks sellised asjad: ärgata hommikul hilja ja lihtsalt lehada voodis, kui olen juba ärkvel. Vaadata, kuidas mu kass ennast peseb ja minuga mängib. Aastaaegadest meeldib mulle kõige rohkem suvi, sest siis saab ujuda. Minu lemmikrand on Paljassaares, kus on soe vesi ja läheb kohe sügavaks. Minu muusikamaitse kindlasti üllatab teid, sest mulle meeldib 50ndate muusika ja mõnikord ka jazz. Nagu arvata võib, meeldivad mullegi arvutimängud, nagu peaaegu kõigile poistele. Kuulan ka palju *podcaste* sellest, mis maailmas toimub. Käin näiteringis. Hiljuti sõitsime oma trupiga KOKK (Kunstiliselt On Kõik Korrektn) Jõgevale teatrifestivalile.

Iga trupp pidi esitama näitemängu Lehte Hainsalu luule põhjal. Meie lavastuse nimi oli „Olla veel laps”. Võitsime laureaadi tiitli. Ööbisime seal koolimajas, mis oli kultuurimaja lähedal. Õhtul mängisime pikalt lauamängu nimega

“Spyfall”, kus üks meist oli spioon, kes tuli leida küsimuste põhjal.

Ükskord nädalas on mul veel poistekoor. Eelmisel suvel käisime laulupeol. See oli minu jaoks esimene kord osaleda seal lauljana. Oli tore olla osa millestki nii tähtsast. Minu lemmiklaul oli „Eesti lipp”. Sellega tuleb mulle meelde, et Eesti saab ju varsti 100-aastaseks. Minu kõige vanem sugulane on 77-aastane vanaisa. Nii et meie riik on ainult 23 aastat vanem. Päris noor ju!

Järgmise, kevadnumbri jätan vahele, sest siis kirjutavad vanemad klassid. Kui teil veab, kuulete minust jälle sügisel!

Hans Juhan Olumets, 5.B

Toimetuse soovitused

Praeguse juubeliaasta ning üleeuroopalise kultuuripärandiaasta puhul jagame selles numbris oma lemmikuid Eestist. Valikuid on nii uuemast kui vanemast ajast, klassikast tundmatuteni.

Film

“Naerata ometi”

“Nimed marmortahvilil”

“Röövlirahnu Martin”

“Nullpunkt” filmi ja seriaalina

“Mehetapja/Süütu/Vari”

Raamat

Jim Ashilevi “Kehade mets” või mõni muu raamat temalt

Kristjan Üksküla luulekogu
“Kevadekuulutus”

Leelo Tungal “Seltsimees laps”

Lauri Vahtre “Eestlane seest ja väljast”

Eno Raud “Naksitrallid”

Muusika

Erki Pärnoja “Himmelbjerget” ja “Efterglow” või mõni muu bänd, kus tema kitarrihelistid kuulda saab

Peedu Kass trio “Peedu Kass Momentum” või Reigo Ahven trio “Remember”

Kristjan Üksküla “Uinunu laul”

Silver Sepp “Mis asi see on?”

Kärt Johanson, Pärt Uusberg “Õhtu ilu”

Trad Attack albumid “Trad.Attack!”, “AH!” & “Kullakarva”

Kontsert/Sündmustesari

Jazzkaar 2018 ja Tallinn Music Week 2018

Festival “Virmalised”- Eesti klaverimuu- sika läbi sajandi

REVALS. “Kirjad ääremaalt”

“Sada mandoliini Eesti sajandal sünnipäeval”

Looming

Ma tahan

Ma tahan nii palju.
Ma tahan lihtsalt olla ja mitte midagi
teha,
tahan tantsida vihmas
ja laulda pimedas öös.
Ma tahan jalutada päikeseloojangul
rannas,
peos sinu soe käsi.
Just see käsi,
mis minu kätte nii hästi sobib.
Ma tahan lamada kasteses rohus,
ümber õrn udu.
Ma tahan seista kõrgel kaljul
ja sealt alla hüpata.
Ma tahan tõusta hommikul linnulaulu
peale
ja kallistada pimedas öös.
Ma tahan minna kuhugi,
kus kunagi pole käidud.
Ma tahan näha ilu väikestes asjades.
Ma tahan juua puhast allikavett
ja süüa lõhkemiseni jäätist.
Ma tahan olla päike
ja samas ka kuu,
või siis hoopiski tähed.
Ma tahan olla keegi,
keda armastatakse,
tingimusteta...
Ma tahan olla mina ise,
ilma, et mind sellepärast hukka
mõistetakse.
Ma tahan nii palju

ja kõik see, mida tahan,
on suuresti minus endas kinni.
Ma ju võiks vabalt süüa lõhkemiseni jää-
tist ja juua allikavett.
Lamada kastesel rohul ümber õrn udu.
Ma võiks minna kuhu iganes,
sest keegi ei hoi mind ju tegelikult kinni.
Tantsida vihmas on vast kõige lihtsam,
lihtsalt mine õue, kui vihma sajab ja
tantsi,
aga ometi ma ei tee seda.
Miski hoiab mind tagasi.
Ma võiks vabalt laulda pimedas öös koos
rohutirtsudega.
Kallistada õhtuhämaruses.
Päikeseloojangu ajal rannas jalutan ma
tihti,
kuid käsikäes sinuga,
vast mitte kunagi.
Oled ju nii kaugel ja kättesaamatu.
Ka kaljuserval võiksin seista,
kuid sealt alla hüppamiseks
puudub mul julgus...

Helis Ilumäe 9.B

Joseph Mattias Tomp 11.B

UURIMISTÖÖ

Võltsimise kunst - kunsti võltsimine

Britta Mai Martin 11.C

UURIMISTÖÖ

Luuleraamat

Kirke Männik 11.D

Kurtidele kõrvadele

Ma kuulen tuult,
kuid ei tunne, et
see puhuks mind pikali.
Mis mõte sel on siis, et
ähvardab lüüa vastu
päid ja jalgu mul, kui
pärast ta haukumist
seisan ma ikka veel siin?
Ei hirmuta mind sa ühti,
vaid armastan,
olgu see sulle siis paras.
Tulutult ähvardad lolli last,
kes aru ei saa,
et ta kartma peaks.
Teinegi kord võid
tulla ja karjuda,
küll ma siis ükskord
suureks saan.

Ma ju ütlesin

Ma ju ütlesin,
et luuletusi on mul sinust mitu tükki,
sest et
sinu kaissu tahtsin meeletult ma pugeda.
Aga nüüd,
kui raamatu ma annan päriselt ka trükki
salamisi loodan, et sa juhtudki neid luge-
ma.
Kui veel
ahastuses sinust lahti laskmist kaalud,
ütlen ausalt,
olen sinust juba ammu üle saanud.

Aheldatud

Ma laulan sulle, tantsin, naeran,
istun su süles, kas näed?
Lennutan lohet ja vallutan taeva,
ületan suurimad mäed.
Justkui keereldes nutan ja karjun,
vaatan, kuis su kaunid käed
on aheldatud, kiiresti varjun.
Ei suuda taluda ekraani su käes.

UURIMISTÖÖ

Internetipõhine kultuurileht Sandalett

Johanna Mauer 11.A, Kristel
Trei 11.A, Johanna Vaiksoo
11.D, Angeliina Birgit Liivlaid
11.D

ERINEMINE

Tavalisest erinev, ebatavaline, erakordne,
eriti suur, võimas, silmapaistev, iseäralik,
isesugune... selline on definitsioon sõnale
ERILINE. Kunagi oleksid mõned ennist
nimetatud sõnadest olnud halvamaigulised.
Mitte alati pole erilisus tähendanud head.
Kuid maailm on muutunud, tavad on teised
ja ka mentaliteet on erinev. Unikaalsus on
muutunud tänapäeval lausa trendiks, eriti

noorte seas. Aga kas see on halb? Viimaks peaksid noored tõesti olema egoistlikumad ning püüdlema silmapaistvuse poole. Nii võib juba varakult midagi maailmas muuta. Olla teistest erinev nõuab muidugi ka tööd ja pealehakkamist. Paljud võivad väita, et nad on erilised, aga sõnadest ei piisa. Tuleb hakata tegutsema!

*

Ühiskonnas on aktiivselt teemaks erinemine ja erilisus. Mõne jaoks on see tähtsusetu, mõnele kinnisidee. Eks me kõik tahame olla omamoodi iseseisvad. Igal inimesel siin elus on valida, kas olla hallis massis või kõndida mööda oma rada, millele astuda on ühelt poolt keeruline, samas aga lihtne ja loomulik. Otsustavaks saab siin julgus ja vastupidavus teiste arvamusele. Lihtsam on olla asfalteeritud sirgel, kui ekselda tundmatus metsas. Hirmutav on astuda samm kõrvale, kus teised võivad sind veidralt vaadata või olla eriarvamusel. Iga päev võiks olla selline, mil inimene saab end kuidagi üllatada, teha midagi ootamatut ja julget. Neid päevi on praegu meie elus liiga vähe. Vanusega tuleb lapsel arusaam endast. Mingil hetkel, kui ta hakkab juba ise tegema otsuseid, mida lubatakse täide viia, saabub aeg, kus tahetakse olla oma sõpradega sarnane, tunda gruppi kuulumise tunnet. Olla või omada midagi teistsugust või erilist tundub sel ajal kohutav. Kuid peagi kasvatakse sellest east välja. Järgneb keeruline aeg: suurim soov olla originaalne ja teistest erineda. Kuid see võib minna hõlpsasti ülekaite. Francois de La Rochefoucauld, Moliere'i „Misanthroobi“ prototüüp, on kirjutanud: „Miski ei takista loomulikkust niivõrd kui soov loomulikuna näida.“

*

“Ma ei ole selline nagu tavaline inimene, ma olen erinev,” nii nad ütlevad. Ei taha massi sulanduda, tahavad silma paista ja eristuda teistest, muutes nii ennast rahvahulgaks, kes kõik koos püüdlevad teistsuguse poole. Ei, muidugi ei ole kõik sellised. On väga vahvaid ja lahedaid inimesi, kes tõesti paistavad silma, kas siis oma riietuse, käitumise, suhtumise või tegude poolest. On väga ergastav, kui ühiskonnas on natuke värvi. Inimesi, kes julgevad erineda teistest, hoolimata siis arvamustest ja hukkamõistmistest. Olla just see, kes tundub neile kõige õigem, mitte panna tähele teiste märkusi. Meil kõigil on oma stiil, oma olemus ja kõik näitavad seda erinevalt välja. Ja see ongi õige, meil peaks olema ju vaba valik, kuidas ennast väljendada. Aga, miks siis tekitab tänapäeva ühiskond nii palju “grupe”, kuhu inimesi paigutada? Miks tähendab kellegagi sarnane olemine tihtipeale halba, basicut või wannabed? Ühesugune stiil, välimus või kõnepruuk on ju ometi lubatud ning see ei tähenda kohe täpselt sama olemist. Ikka otsitakse seda eriskummalist erilisust ja uutmoodi olekut, sest kellegagi ühte gruppi kuuluda oleks ehk ebameeldiv ja mõnelegi alandav. Erilisuse poole püüdlemine on muutunud juba nagu kinnisideeks, ometigi selle saavutamine õnnestub vaid vähestel.

Ajakiri “Sandalett” www.ajakirisandalett.com

Aardekaart III

Lapsed olid jõudnud ukсени, mis viis lavatagustesse ruumidesse, kuid nenede kurvastuseks oli uks lukus. Laste kurbus oli suur. Kas tõesti jääb aarde otsimine nüüd siia, selle suletud ukse taha? Või ehk õnnestub neil mingi ime läbi uks siiski avada?

Veidi aega istusid lapsed lihtsalt vaikides ukse taga, just kui lootes, et uks mingi ime läbi siiski avaneb. Kuid peale poole-tunnist ootamist ja lootmist andsid lapsed alla. Nad hakkasid trepist alla minema, kui korraga märkas Sandra miskit läikvad maas. Ta kummardus vaatama, millega tegu, ja oh imet, maas lebas võti. Kiiresti haaras Sandra maast võtme ja proovis sellega ust avada ning suur oli laste imestus, kui uks tõepoolest avaneski.

Laste rõõm oli suur. Hetkeks olid nad tõesti arvanud, et nüüd on kõik. Koos mindi uksest sisse ja uuriti siis jälle kaarti. Neil oli veel õige pisut minna. Nad peavad vaid veidi otse minema ning siis paremale pöörama ja peakski õige koht käes olema.

Kuid eest leidsid lapsed vaid asju täis ruumi, veidi ringi vaadates leidsid nad kirja:

Minu tublid aardekütid!

Mul on hea meel, et olete nii kaugele jõudnud. Kuid ma pean teid pisut kurvas-tama, selleks, et oma aare kätte saada, peate te veel ühe mõistatuse lahendama. Te peate minema tagasi algusesse ja uurima kõike siis, kui miskit näha ei ole.

Järjejutt

*Otsige sealt, kuhu näitavad märgid.
Edu teile!*

“Ma ei saanud sellest nüüd küll midagi aru,” vaatas Karl teisi segaduses ilmega. “Me peaks ilmselt tagasi garderoobi minema, aga edasisest ma ka aru ei saanud,” lausus Anni samuti veidi segaduses olles.

“Lähme lihtsalt sinna ja siis vaatame edasi,” võttis ka Sandra viimaks sõna. Lapsed läksid peaaegu joostes alla garderoobi, sinna jõudes ei osanud nad aga midagi ette võtta.

“Mida tähendab: “uurima kõike siis, kui miskit ei näe”, ma ei saa sellest aru,” vaatas Anni teiste poole.

“Kui miskit ei näe, kui miskit ei näe,” kordas vaikselt Sandra, vaadates samal ajal ruumis ringi.

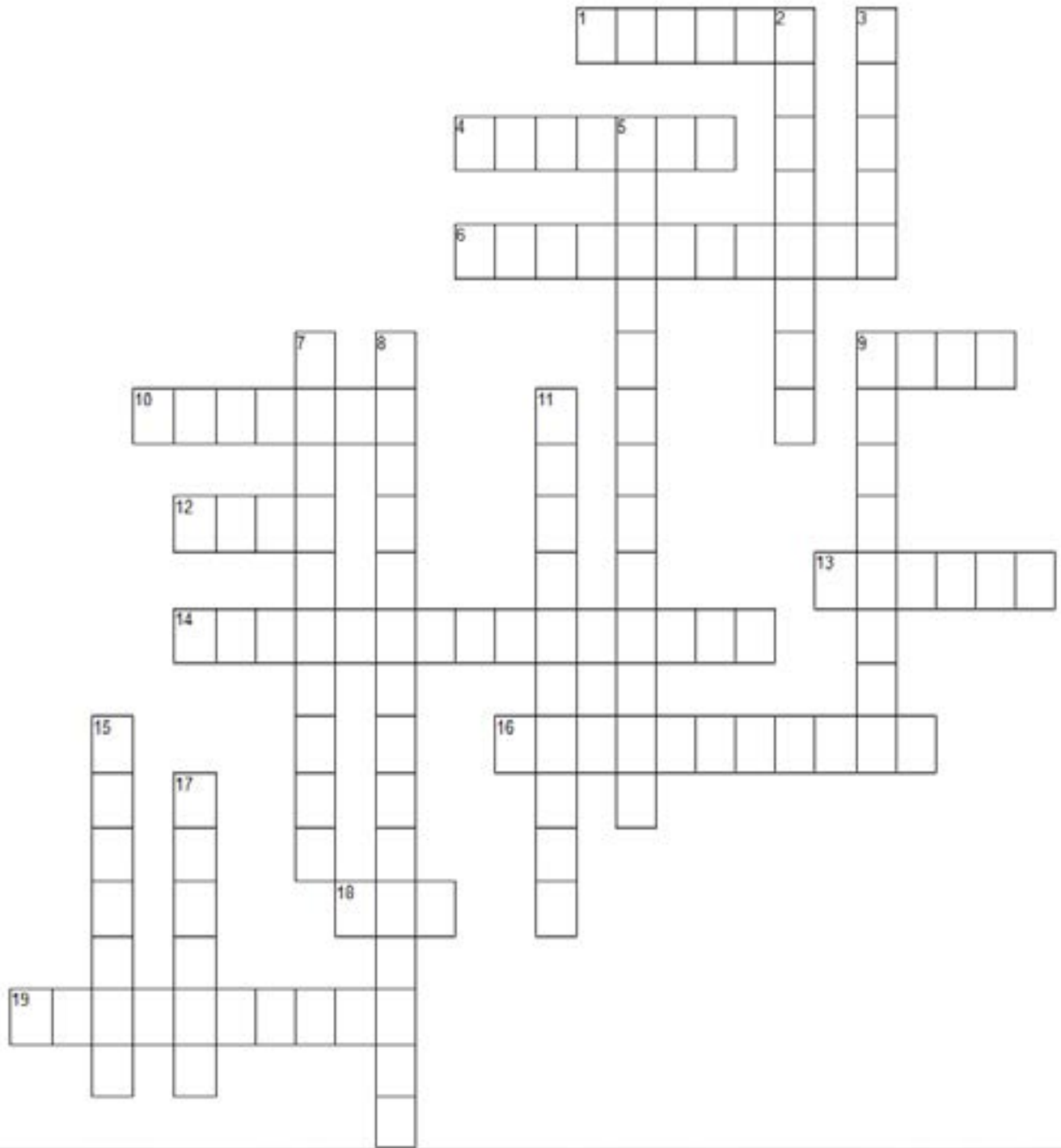
Lapsed vaatasid ringi, proovides leida midagi, millest võiks olla kasu mõistatuse lahendamisel.

“Aga mis oleks, kui prooviks tuled ära kustutada?” pakkus Karl.

“Muidugi! “Uuri kõike siis, kui miskit näha ei ole” ehk siis pimedas,” sai ka Sandra aru, mida Karl mõelnud oli.

Anni läkski ja kustutas tuled. Ja nüüd oli näha, et seinale oli kirjutatud: “ÜLLATUS” ning siis hüppasid nagide vahelt välja Anni, Sandra ja Karli sõbrad. Nimelt oli lähenemas sõbrapäev ja nii tahtsid Anni, Sandra ja Karli sõbrad nende ellu veidi põnevust tuua.

Helis Ilumäe, 9.B

KÕRVALE

1. Aasta lind 2018
4. Eesti väikseim maakond
6. Eesti president aastatel 1992-2001
9. Eesti rahvuskala
10. Elmo Nüganeni teine film
12. Laul, mille loonud nii Tõnis Mägi kui ka Mihkel Lüdig
13. Eesti maalikunstnik, kelle näitus avati hiljuti USAs
14. Augustis toimuv sündmus Paides
16. Sündmus, mis toimus 23. veebruaril koolihoovis
18. Koht, kus toimus sel aastal presidendi vastuvõtt
19. Eesti rahaühik aastatel 1992-2010

ALLA

2. Eesti suurim saar
3. Kooli kunagine tänavanimi
5. Juhtkonnaliige, kes olnud nii huvijuht kui eesti keele õpetaja
7. Eesti viimane olümpiavõitja
8. Teema-aasta, mida tähistab Euroopa sel aastal
9. Koht, kus elavad presidendi mesilased
11. Kliimavööde, kus paikneb Eesti
15. Eesti vanim tegutsev kino
17. Eesti esimene superstaarisaate võitja